

Επίθεση με βιτριόλι: Βαριά σωματική βλάβη ή απόπειρα ανθρωποκτονίας;

Των Τριγκάκη Παγώνα-Παρασκευή, Διαμαντής Δημήτριος
Φοιτήτρια 2^{ου} Έτους Νομικής Σχολής ΑΠΘ, Ασκούμενος δικηγόρος, Μεταπτυχιακός
Φοιτητής Ποινικού Δικαίου και Ποινικής Δικονομίας Νομικής Σχολής ΕΚΠΑ

Εισαγωγή

Το βιτριόλι (θειικό οξύ), το “υγρό όπλο της ερωτικής αντιζηλίας”, όπως συνηθίζεται να αποκαλείται, αποτελεί χημική ένωση εξαιρετικά καυστική, η οποία διαβρώνει κάθε ιστό του ανθρωπίνου σώματος με τον οποίον έρχεται σε επαφή. Στόχος μίας τέτοιας επίθεσης; Η ψυχική κατακρεούργηση του θύματος, εξαιτίας της μόνιμης παραμόρφωσης του σώματός του. Αναλυτικότερα, η ρίψη θειικού οξέος επιλέγεται από τους θύτες, επειδή προξενεί βέβαιη και μη αναστρέψιμη βλάβη στα θύματα, ενώ όπως αποδεικνύεται, το φαινόμενο αυτό δεν είναι καινούργιο. Ο ρητορικός όρος “*La vitrioleuse*”¹ εμφανίστηκε στη Γαλλία του 18ου αιώνα και αντικατοπτρίζει την αρχή μια σειράς επιθέσεων με βιτριόλι σε όλη την Ευρώπη. Πιο συγκεκριμένα, οι άνδρες το χρησιμοποιούσαν ως μέσο για να εκδικηθούν τις γυναίκες που τους απέρριπταν ερωτικά, ενώ οι γυναίκες στρέφονταν κυρίως κατά γυναικών, που φθονούσαν, λόγω συνεύρεσης των τελευταίων με τους συζύγους τους. Οι εν λόγω επιθέσεις συνεχίζονται μέχρι σήμερα, κυρίως στη Νοτιοανατολική Ασία, αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο για τους ίδιους ή παρόμοιους λόγους, αποτελώντας

διαχρονικό πρόβλημα, τόσο κοινωνικοπολιτικό, όσο και νομικό, η ανάγκη εξάλειψης του οποίου είναι αδήριτη. Ωστόσο, το ερώτημα που τίθεται είναι το εξής: Τελικά μια επίθεση με βιτριόλι συνιστά πρόκληση βαριάς σωματικής βλάβης ή απόπειρα ανθρωποκτονίας;

Βαριά σωματική βλάβη (άρθρο 310 ΠΚ)

Το άρθρο 310 του Ποινικού Κώδικα (εφεξής ΠΚ), στο οποίο περιγράφεται το έγκλημα της βαριάς σωματικής βλάβης, υπέστη αρκετές τροποποιήσεις με τις πρόσφατες νομοθετικές μεταρρυθμίσεις των Ν. 4619/2019 και Ν.4685/2021. Με τις τελευταίες αλλαγές το εν θέματι άρθρο έλαβε την εξής μορφή: Στην πρώτη παράγραφο αποτυπώνεται το εκ του αποτελέσματος διακρινόμενο έγκλημα της βαριάς σωματικής βλάβης, στο πρώτο εδάφιο της δεύτερης παραγράφου το έγκλημα της βαριάς σωματικής βλάβης, που καλύπτεται από ενδεχόμενο ή άμεσο δόλο β' βαθμού, ενώ στο δεύτερο εδάφιο της δεύτερης παραγράφου το έγκλημα της βαριάς σκοπούμενης σωματικής βλάβης, ήτοι της βαριάς σωματικής βλάβης, που καλύπτεται από άμεσο δόλο α' βαθμού² (επιδίωξη). Σημειωτέον δε, ότι η ανωτέρω

¹ Ξένια Κουνάλακη, Το ιστορικό εκδικήσεων με καυστικό υγρό, 3 Ιουνίου 2020, Διαθέσιμο σε:

<https://www.kathimerini.gr/society/1081094/to-istoriko-ekdikiseon-me-kaystikoygro>.

² Αιτ. Εκθ. Ν. 4855/2021

διάκριση που κάνει ο νομοθέτης έχει σοβαρό αντίκρισμα και στο πεδίο της απειλούμενης για τον δράστη ποινής. Έτσι, για το μεν πρώτο έγκλημα απειλείται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους (1-5 έτη), για το δεύτερο ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο ετών (2-5 έτη), ενώ για το τρίτο ποινή πρόσκαιρης κάθειρξης (5-15 έτη). Ήδη, εκ πρώτης όψεως καθίσταται σαφές, ότι σημαντικό ρόλο για την υπαγωγή μίας αξιόποινης συμπεριφοράς σε μία εκ των τριών νομοτυπικών μορφών, που προαναφέρθηκαν, διαδραματίζει το είδος της υποκειμενικής υπόστασης, που διαπιστώνεται στο πρόσωπο του φυσικού αυτουργού.

Κοινός τους παρονομαστής, ακόμα και μετά τις αλλεπάλληλες τροποποιήσεις του περί ου ο λόγος άρθρου, ως εξετέθη ανωτέρω, είναι η παράγραφος 3, όπου ο νομοθέτης δίδει τον ορισμό της βαριάς σωματικής βλάβης. Σημειώνεται, αρχικά, ότι η απαρίθμηση του νομοθέτη στην εν λόγω διάταξη είναι ενδεικτική³ και περιλαμβάνει επιλεγμένες μορφές σωματικής βλάβης, με την προϋπόθεση ότι αυτές έχουν εμποδίσει το θύμα σημαντικά και για πολύ χρόνο να χρησιμοποιεί το σώμα ή τη διάνοιά του⁴. Ειδικότερα, ως βαριά σωματική βλάβη αναφέρεται πρωτίστως η *“πρόκληση παθήσεων που δημιουργούν κίνδυνο ζωής”*. Ο κίνδυνος ζωής πρέπει εν προκειμένω, να οφείλεται στην προκληθείσα πάθηση και όχι στον τρόπο τέλεσης της πράξης, όπως απαιτείται λ.χ. στην επικίνδυνη σωματική βλάβη (άρθρο. 309 ΠΚ). Εν συνεχεία, γίνεται μνεία στην *“πρόκληση βαριάς και*

μακροχρόνιας αρρώστιας”. Ως τέτοια λογίζεται η ασθένεια, που οδηγεί σε σοβαρή κατάπτωση του οργανισμού⁵ και συνοδεύεται από δυσβάσταχτα και με μακρόχρονη διάρκεια ενοχλήματα⁶. Ακολουθώς, στον ορισμό περιλαμβάνεται *“ο σοβαρός ακρωτηριασμός ή η αναπηρία”*. Ειδικότερα, *“ως ακρωτηριασμός νοείται η αποκοπή κάθε εξέχοντος μέρους του σώματος, όπως η μύτη, το πόδι, το χέρι κλπ”*⁷, ενώ ως *“αναπηρία”* νοείται κάθε μορφή κινητικής και διανοητικής δυσλειτουργίας του ατόμου. Τέλος, στην έννοια της βαριάς σωματικής βλάβης εμπίπτει και η *“παραμόρφωση”* του παθόντος, η οποία πρέπει, όπως και οι λοιπές ενδεικτικά αναφερόμενες περιπτώσεις, να εμποδίζει τον παθόντα ουσιωδώς και επί μακρό να χρησιμοποιεί τις σωματικές ή διανοητικές του λειτουργίες.

Η αναπηρία και η παραμόρφωση του θύματος εισήχθησαν με τον πρόσφατο Ν. 4485/2021, αν και παγίως γινόταν δεκτό από τη νομολογία, ότι αποτελούσαν περιπτώσεις βαριάς σωματικής βλάβης⁸. Η νομοθετική αυτή πρόβλεψη δεν στερείται νοήματος στο θέμα που πραγματεύεται η παρούσα μελέτη. Και τούτο διότι, όπως έχει δείξει και η πραγματικότητα, η επίθεση με βιτριόλι, στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων, μπορεί να οδηγήσει είτε σε παραμόρφωση της εξωτερικής εμφάνισης του θύματος, είτε στην τρώση οργάνων του σώματός του, είτε ακόμα και στον ακρωτηριασμό του. Κατ’ αυτήν την έννοια και με δεδομένη πλέον την πρόβλεψη, έστω ως ενδεικτικών, των

³ Συμεωνίδου-Καστανίδου Ε., Εγκλήματα κατά προσωπικών εννόμων αγαθών, Νομική Βιβλιοθήκη, 2016, σ. 162

⁴ Ανδρουλάκης Ν., Ποινικόν Δίκαιον Ειδ. Μ., σ. 148, Μαργαρίτης Λ., Σωματικές Βλάβες, σ. 422. Διαφοροποιείται ο Μπέκας Γ., Η προστασία της ζωής και της υγείας, σ. 345, ο οποίος υποστηρίζει, ότι η αχρήστευση ή η δυσχέραση της λειτουργίας του οργανισμού δεν συνιστά αναγκαίο χαρακτηριστικό κάθε σωματικής βλάβης αλλά ξεχωριστή μορφή αυτής.

⁵ Συμεωνίδου-Καστανίδου Ε., ό.π., σ. 162

⁶ Έτσι η ΠλημΠειρ 647/02 ΠοινΧρ 2002, σ. 942, έκρινε ως βαριά σωματική βλάβη την μετάδοση του ιού της ηπατίτιδας.

⁷ Συμεωνίδου-Καστανίδου Ε., ό.π., σ. 163

⁸ Αιτ. Εκθ. Ν. 4485/2021, 1190/2010, Αρείου Πάγου, διαθέσιμη σε: Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών: “ΝΟΜΟΣ”, 1155/2016, ΣυμβΠλημΑθ, διαθέσιμη σε: Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών: “ΝΟΜΟΣ”, Ανδρουλάκης Ν., Ποινικόν Δίκαιον Ειδικών Μέρους, Σάκκουλας, 1974, σ. 150

μορφών σωματικής βλάβης στο γράμμα του άρθρου 310 παρ. 3 ΠΚ, είναι μάλλον αδιαμφισβήτητο ότι η επίθεση με βιτριόλι αποτελεί, κατ'ελάχιστον, πρόκληση βαριάς σωματικής βλάβης.

Έτερο σημαντικό ζήτημα αναφορικά με τη βαριά σωματική βλάβη και τις επιθέσεις με βιτριόλι αποτελεί αυτό της υποκειμενικής υπόστασης. Η υποκειμενική υπόσταση του δράστη έχει, ως εξετέθη ανωτέρω, σημαντικές επιπτώσεις στην επιλογή της εφαρμοστέας διάταξης και ως εκ τούτου στο πεδίο τόσο της απειλούμενης στο νόμο όσο και της επιβληθείσας ποινής. Αναλυτικότερα, ο δράστης μπορεί, είτε να γνωρίζει ως ενδεχόμενο ότι μέσω της επίθεσής του θα προκαλέσει βαριά σωματική βλάβη και να το αποδέχεται (ενδεχόμενος δόλος), είτε να το γνωρίζει ως βέβαιο και να το αποδέχεται (άμεσος δόλος β' βαθμού), είτε να το γνωρίζει ως βέβαιο και να το επιδιώκει (άμεσος δόλος α' βαθμού).

Υπάρχει, ωστόσο, και η περίπτωση ο επιτιθέμενος να επιδιώκει ή να αποδέχεται (ως βέβαιο ή ως ενδεχόμενο) το θάνατο του παθόντος, να εμφορείται δηλαδή από ανθρωποκτόνο δόλο. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η συμπεριφορά του δύναται να χαρακτηριστεί και ως απόπειρα ανθρωποκτονίας από πρόθεση (άρθρα 299 και 42 ΠΚ), γεγονός που οδηγεί σε διαφορετική ποινική του μεταχείρισή. Ποιες είναι όμως οι επιμέρους προϋποθέσεις που θα πρέπει να συντρέχουν, ώστε να γίνει λόγος για τέτοιου είδους απόπειρα και σε ποια περίπτωση δύναται να παραμείνει ατιμώρητος ο δράστης;

Απόπειρα ανθρωποκτονίας από πρόθεση (άρθρα 299 και 42 ΠΚ)

Αρχικά, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 42 ΠΚ που προβλέπει ότι *“Οποιος, έχοντας αποφασίσει να τελέσει έγκλημα, αρχίζει να εκτελεί την*

περιγραφόμενη στο νόμο αξιόποινη πράξη, τιμωρείται...”, για να γίνει λόγος για απόπειρα οποιουδήποτε εγκλήματος θα πρέπει να υφίσταται αρχή τέλεσης της αντικειμενικής υπόστασης αυτού, όπως περιγράφεται στο νόμο. Συνεπώς, εν προκειμένω, υπάρχει περίπτωση να υφίσταται αρχή τέλεσης της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος της ανθρωποκτονίας του άρθρου 299 ΠΚ *“Οποιος σκότωσε άλλον”*, καθώς τη στιγμή ρίψης του οξέος είναι πιθανό να ξεκινά η προσβολή όχι μόνο της σωματικής ακεραιότητας, αλλά και του εννόμου αγαθού της ζωής του θύματος.

Ωστόσο, με τη ρίψη του οξέος η αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος της ανθρωποκτονίας παραμένει κολοβή, δεν ολοκληρώνεται, εφόσον το θύμα δεν θανατώνεται και έτσι η απόπειρα αποτελεί έγκλημα *“υπερχειλούς υποκειμενικής υπόστασης”*, αφού ο δράστης διαθέτει δόλο ολοκληρωμένου εγκλήματος και επομένως η υποκειμενική υπόσταση *“υπερκαλύπτει”* την αντικειμενική⁹.

Εξάλλου, για να νοηθεί απόπειρα είναι αδήριτο να υπάρχει δόλος οποιασδήποτε μορφής από πλευράς του δράστη, αφού δε λογίζεται απόπειρα σε έγκλημα αμέλειας¹⁰. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 27 ΠΚ *“Με δόλο πράττει όποιος θέλει την παραγωγή των περιστατικών που κατά τον νόμο απαρτίζουν την έννοια της αξιόποινης πράξης, καθώς και όποιος γνωρίζει ότι από την πράξη του ενδέχεται να παραχθούν αυτά τα περιστατικά και το αποδέχεται”*.

Εν τοιαύτη περιπτώσει, είναι προφανές ότι η ποσότητα του οξέος και το μέρος του σώματος που στοχεύει ο δράστης, αντικατοπτρίζουν και το είδος του δόλου του. Συνεπώς, εάν η ποσότητα του υγρού είναι μεγάλη (λ.χ. ένα μπουκάλι) και ο δράστης με τη ρίψη του στοχεύει σε ζωτικά μέρη του σώματος λ.χ. στο πρόσωπο, ή εξαναγκάζει το θύμα να καταπιεί το βιτριόλι, τότε συμπεραίνεται εύλογα η ύπαρξη στο πρόσωπό του άμεσου

⁹ Μανωλεδάκης Ι., Ποινικό Δίκαιο, Επιτομή Γενικού Μέρους, Σάκκουλας, 2005, σ.377-378

¹⁰ Μανωλεδάκης Ι., ό.π., σ.422

ανθρωποκτόνου δόλου α', β' βαθμού ή ενδεχόμενου, εφόσον αποδειχθεί ότι αποδεχόταν μόνο ως ενδεχόμενο πως από την πράξη του μπορούσε να προκληθεί ακόμη και θάνατος του παθόντος.¹¹ Αντιθέτως, αν η ποσότητα του υγρού είναι μικρή και ο δράστης στοχεύει σε λιγότερο ευαίσθητα σημεία, όπως χέρια ή πόδια, είναι πιο πιθανό να εμφορείται από δόλο βαριάς σωματικής βλάβης και επομένως μάλλον εν προκειμένω η απόπειρα ανθρωποκτονίας θα έπρεπε να αποκλειστεί .

Βέβαια, στο σημείο αυτό δέον να επισημανθεί ότι για να τιμωρηθεί ο δράστης είτε στη μία είτε στην άλλη περίπτωση, απαιτείται να μην εντοπίζεται στο πρόσωπό του η συνδρομή οιαδήποτε λόγου άρσης του καταλογισμού, από τους προβλεπόμενους στο άρθρο 34 ΠΚ. Συγκεκριμένα, η επίθεση καίτοι άδικη πράξη, δεν είναι τελικά καταλογιστή και ως εκ τούτου τιμωρητέα, εφόσον ο επιτιθέμενος τη στιγμή ρίψης του οξέος δεν έχει συνείδηση, δηλαδή κωλύεται να αντιληφθεί το άδικο και να ενεργήσει σύμφωνα με την αντίληψή του για το άδικο αυτό.¹² Εδώ, γίνεται λόγος κυρίως για ψυχικά πάσχοντες, καθώς και για άτομα με ανεπαρκή εξέλιξη πνευματικής ικανότητας ή με παροδική διατάραξη της συνείδησης.

Το απειλούμενο στον Ποινικό Κώδικα πλαίσιο ποινής

Σύμφωνα με το άρθρο 299 ΠΚ *“Όποιος σκότωσε άλλον τιμωρείται με ισόβια κάθειρξη”*, ενώ η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 42 ΠΚ προβλέπει ότι: *“Αν το έγκλημα δεν ολοκληρώθηκε, η απόπειρα τιμωρείται με ποινή μειωμένη κατά το άρθρο 83 (α) ΠΚ.”* Επομένως, εφόσον η επίθεση με βιτριόλι συνιστά απόπειρα ανθρωποκτονίας, τιμωρείται με την ποινή της πρόσκαιρης,

αντί της ισόβιας κάθειρξης, η οποία δεν υπερβαίνει τα δεκαπέντε έτη, ούτε είναι κατώτερη των πέντε ετών (αρ. 52 παρ.2 ΠΚ)

Ο δικαστής κατά την επιμέτρηση της ποινής, θα λάβει υπόψιν του, σύμφωνα με το άρθρο 79 παρ. 3 και 5 ΠΚ, τη βλάβη που προξένησε το οξύ στο θύμα, την ένταση του δόλου του θύτη, το χαρακτήρα του δράστη και το βαθμό ανάπτυξης του στο βαθμό που επηρέασαν την πράξη, καθώς και εάν η πράξη τελέστηκε με ιδιαίτερη σκληρότητα, γεγονός που μπορεί εύκολα να καταφαθεί όταν πρόκειται για βιτριολιστικές επιθέσεις.

Επιπλέον, εάν συντρέχει στο πρόσωπο του επιτιθέμενου λόγος ουσιώδους μείωσης του καταλογισμού, αλλά όχι παντελής άρση αυτού, το δικαστήριο δύναται, κατά το άρθρο 36 ΠΚ, αφού καταδικάσει τον κατηγορούμενο να του επιβάλει μειωμένη και όχι πλήρη ποινή.

Τέλος, αν ο δράστης είναι άτομο πλήρως ανίκανο προς καταλογισμό, βάσει του άρθρου 34 ΠΚ, το δικαστήριο, αφού εκδώσει αθωωτική απόφαση, δύναται υπό προϋποθέσεις να του επιβάλει μέτρο ασφαλείας (λ.χ. παραμονή σε ψυχιατρικό κατάστημα), σύμφωνα με το άρθρο 69Α, καθώς η επιβολή οποιουδήποτε είδους ποινής σε αυτές τις περιπτώσεις αφενός θα ήταν αδύνατη λόγω απουσίας καταδίκης, αφετέρου θα αποτελούσε προσβολή της αξίας και της προσωπικότητας του ανθρώπου, κατά τα άρθρα 2 παρ.1, 5 και 7 του Συντάγματος¹³.

Συναφής Νομολογία

Στη σύγχρονη εποχή, δεν έχει πραγματωθεί ακόμη η εξάλειψη του περί ου ο λόγος φαινομένου, κάτι που γίνεται εμφανές μέσα από ηχηρές υποθέσεις, που συντάραξαν την κοινή γνώμη και οδηγήθηκαν ενώπιον της δικαιοσύνης.

¹¹ Αικατερίνη Κατσανδρή, Επίθεση με βιτριόλι – Απόπειρα ανθρωποκτονίας ή βαριά σκοπούμενη σωματική βλάβη; Διαθέσιμο σε: <http://www.justina.gr>.

¹² Καϊάφα-Γκμπάντι Μ., Μπιτζιλέκης Ν., Συμεωνίδου-Καστανίδου Ε., Δίκαιο των ποινικών κυρώσεων, Νομική Βιβλιοθήκη, 2020, σ.107-109.

¹³ ό.π. Μανωλεδάκης Ι, σ.422-424.

Αρχικά, μία πολύκροτη υπόθεση που απασχόλησε τις Αρχές, αφορούσε την επίθεση με καυστικό υγρό, που δέχτηκε στις 23 Δεκεμβρίου 2008, μία εργαζόμενη σε εταιρεία καθαρισμού, εξαιτίας της συνδικαλιστικής της δράσης. Το οξύ ερρίφθη στο πρόσωπό της, ενώ παράλληλα εξαναγκάστηκε σε κατάποση ορισμένης ποσότητας αυτού, γεγονός που αποτελεί ισχυρή ένδειξη του ανθρωποκτόνου δόλου των δραστών, οι οποίοι μέχρι σήμερα παραμένουν άγνωστοι¹⁴.

Εν συνεχεία, υπόθεση που συγκλόνισε το πανελλήνιο ήταν εκείνη μίας 34χρονης, που στις 20 Μαΐου 2020 δέχθηκε επίθεση με οξύ στο πρόσωπο και στο σώμα από έτερη γυναίκα, για λόγους ερωτικής αντιζηλίας. Στις 27 Οκτωβρίου 2021, η κατηγορούμενη κρίθηκε ένοχη από το Μικτό Ορκωτό Δικαστήριο Αθηνών και καταδικάστηκε πρωτοδίκως για απόπειρα ανθρωποκτονίας σε ποινή κάθειρξης δεκαπέντε (15) ετών και τριών μηνών (3), ενώ απερρίφθη το αίτημά της για αναστέλλουσα δύναμη της έφεσής που ασκήθηκε, με τον Εισαγγελέα να αναφέρει χαρακτηριστικά: *“Λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της δράσης της, φρονώ ότι είναι επικίνδυνη για τη δημόσια ασφάλεια και αν αφεθεί ελεύθερη είναι ικανή να διαπράξει συναφή αδικήματα”*¹⁵. Επομένως, εν προκειμένω το δικαστήριο απεφάνθη ότι ο ανθρωποκτόνος δόλος ήταν πρόδηλος, καθώς η ποσότητα του ριφθέντος υγρού ήταν μεγάλη, γεγονός το οποίο υποδήλωνε αποδοχή εκ μέρους της δράστιδας του ενδεχομένου θανάτωσης του θύματος¹⁶.

Τέλος, παρόμοια υπόθεση έλαβε χώρα στη Μονή Πετράκη, όπου στις 23 Ιουνίου 2021 ένας 37χρονος ιερέας επιτέθηκε με οξύ σε εφτά Μητροπολίτες και τρία ακόμη άτομα. Ύστερα από τη σύλληψη του ο Εισαγγελέας του απήγγειλε την κατηγορία της βαριάς σκοπούμενης σωματικής βλάβης κατά συρροή, πράξη για την οποία προφυλακίστηκε. Ωστόσο, μετά τις διαπιστώσεις της ανακρίτριας ότι το καυστικό υγρό ήταν βιτριόλι, στις 29 Οκτωβρίου 2021 υπήρξε ποινική αναβάθμιση της κατηγορίας σε απόπειρα ανθρωποκτονίας κατά συρροή¹⁷.

Επιλογικές σκέψεις

Κατόπιν όλων των ανωτέρω καθίσταται σαφές, ότι το ζήτημα, εάν μία επίθεση με βιτριόλι αποτελεί βαριά σωματική βλάβη ή απόπειρα ανθρωποκτονίας, θα κριθεί στο πεδίο της υποκειμενικής υπόστασης. Άλλως ρηθέν, κριτήριο για το εάν πρέπει να εφαρμοστούν οι διατάξεις της μίας ή της άλλης περίπτωσης είναι ο δόλος του δράστη. Και τούτο διότι δεν είναι αυτονόητο ότι κάθε επίθεση με οξύ συνοδεύεται από ανθρωποκτόνο δόλο. Τουναντίον, είναι δυνατόν ο δράστης της επίθεσης να γνωρίζει και να επιδιώκει μεν τη βαριά σωματική βλάβη του θύματος, υπό τη μορφή της παραμόρφωσής του, αλλά όχι και τη θανάτωσή του.

Είναι δε δεδομένο ότι η υποκειμενική υπόσταση αποτελεί ενδιάθετη κατάσταση, δυσχερώς αποδείξιμη, επομένως το τι πράγματι επιδιώκει ή βούλεται να πράξει ο δράστης είναι κάτι, που μόνον ο ίδιος γνωρίζει με βεβαιότητα. Για το λόγο αυτόν,

¹⁴ Χριστίνα Κατσαντώνη, Η ιστορία μιας γενναίας γυναίκας, 2 Μαΐου 2014. Διαθέσιμο σε: <https://www.thetoc.gr/politiki/article/k-kouneba-i-istoria-mias-gennaias-gunaikas>.

¹⁵ Δίκη για το βιτριόλι, 27 Οκτωβρίου 2021, Διαθέσιμο σε: <https://www.cnn.gr/ellada/story/287079/diki-gia-to-vitrioli-poini-katheirxis>.

¹⁶ Παναγιώτης Στάθης, Δίκη για το βιτριόλι, 27 Οκτωβρίου 2021, Διαθέσιμο σε: <https://www.capital.gr/epikairota/3591304/diki-gia-to-bitrioli-poini-katheirxis>

¹⁷ Μίνα Μουστάκα, Επίθεση με βιτριόλι σε μητροπολίτες-Για απόπειρα ανθρωποκτονίας κατηγορείται ο ιερέας, 29 Οκτωβρίου 2021, Διαθέσιμο σε: <https://www.tanea.gr/2021/10/29/greece/law/epithe-si-me-vitrioli-se-mitropolites>.

τα δικαστήρια βασίζονται, κατά περίπτωση, σε αντικειμενικές ενδείξεις, οι οποίες φανερώνουν το είδος και το βαθμό του δόλου. Έτσι, και κατά την πάγια νομολογία του Αρείου Πάγου “δεν απαιτείται η ειδική αιτιολόγηση του στοιχείου του δόλου, γιατί αυτό ενυπάρχει στη θέληση παραγωγής των περιστατικών που κατά το νόμο απαρτίζουν την έννοια της αξιόποινης πράξης, με εξαίρεση τις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο νόμος απαιτεί πρόσθετα περιστατικά για την ύπαρξη του δόλου ή αυτός είναι ενδεχόμενος”¹⁸. Επομένως, με δεδομένο ότι ο δόλος ενυπάρχει στην θέληση παραγωγής των πραγματικών περιστατικών, στις περιπτώσεις που εξετάζονται εν προκειμένω πρέπει να ελέγχονται και οι εκάστοτε αντικειμενικές περιστάσεις, οι οποίες οδηγούν στην κατάφαση, είτε του ανθρωποκτόνου δόλου είτε του δόλου για πρόκληση βαριάς σωματικής βλάβης. Τέτοιες περιστάσεις είναι ιδίως η ποσότητα του ριφθέντος οξέος, το πληττόμενο μέρος του σώματος του θύματος και η απόσταση από την οποία εξαπολύεται η επίθεση, διότι

είναι εντελώς διαφορετική η ρίψη μικρής ποσότητας οξέος λ.χ. στα πόδια του θύματος, από τη ρίψη μεγάλης ποσότητας στο πρόσωπο ή κοντά σε ζωτικά του όργανα. Στην πρώτη περίπτωση, δύσκολα μπορεί να καταφαιθεί ότι ο ανθρωποκτόνος δόλος ενυπάρχει στη θέληση παραγωγής των πραγματικών περιστατικών. Τέλος, σε κάθε περίπτωση, ελλείψει ενδείξεων, που υποδεικνύουν ανθρωποκτόνο δόλο, το δικαστήριο οφείλει να καταδικάσει τον δράστη για την αξιόποινη πράξη της βαριάς σωματικής βλάβης και όχι για αυτήν της απόπειρας ανθρωποκτονίας, κατ’εφαρμογή της αρχής “*in dubio pro reo*”.

Καταληκτικά, είναι γεγονός, ότι οι επιθέσεις με βιτριόλι συγκεντρώνουν παρ’ημίν τα βλέμματα και τον αποτροπιασμό της κοινής γνώμης. Το περί δικαίου αίσθημα όμως, δεν πρέπει να επηρεάζει τον ορθό νομικό χαρακτηρισμό της εκάστοτε τοιαύτης επίθεσης, διότι, ως εξετέθη ανωτέρω, δεν είναι δεδομένο, ότι οιαδήποτε επίθεση με βιτριόλι αποτελεί απόπειρα ανθρωποκτονίας.

¹⁸ 1821/2016, 1325/2015, 761/2006, 1471/2006, Αρείου Πάγου, διαθέσιμες σε: Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών: “ΝΟΜΟΣ”